

Nucli urbà de Prats de Lluçanès

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector nord del terme municipal

Coordenades:

Latitud: 42.00916
Longitud: 2.03088
UTM Est (X): 419751
UTM Nord (Y): 4651247

Classificació

Número de fitxa: 08171-144
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVII-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La majoria de les cases que conformen el nucli han estat reformades, algunes conservant els murs de càrrega, estructura, obertures originals, i altres renovades o restaurades del tot.

Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[Tina de l'horta del Soler](#)
[Sender de petit recorregut. C-44. Prats de Lluçanès](#)
[Cal Bernat](#)
[Ca l'Enric](#)
[Ca l'Andreuet](#)
[La Torre Malla](#)
[Cal Camps](#)
[Cafè-teatre Orient](#)

[Fàbrica de cal Casals](#)

[Fàbrica de cal Rovira](#)

[Teuleria de Cal Teuler](#)

[Safareig públic](#)

[La Farinera de Prats](#)

[Escorxador públic](#)

[Festa Major de Sant Vicenç](#)

[Festes dels Barris](#)

[Festes de Sant Joan i els Elois](#)

[Mercat dominical](#)

[Fira de Sant Jaume](#)

[Fira de Santa Llúcia](#)

[Les Tres Fonts](#)

Autoria de la fitxa

Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la

dj., 18/01/2007 - 01:00

fitxa:

Descripció

El nucli urbà de Prats de Lluçanès està situat a l'extrem nord del terme municipal, prop del veí terme municipal de Lluçà, en un petit altiplà a uns 700 metres d'altitud delimitat a banda i banda per dos punts elevats, l'església de Sant Sebastià a l'oest i el Santuari de Lourdes a l'est. Es tracta d'un nucli gran, en relació amb la zona que l'envolta (Lluçanès i la part més oriental del Berguedà), que ja tenia unes dimensions considerables ja al segle XVII. El 1714, però, el nucli va ser cremat per els tropes de Felip V, deixant poques cases dempeus, fet que va provocar que al llarg del segle XVIII el nucli creixés amb la reconstrucció de les cases i la construcció de nous carrers, formant un nucli que ocupava bona part del que ocupa actualment. Poques cases conserven la fesomia de les cases del segle XVII, entre les quals cal destacar, però, cal Bernat i ca l'Enric.

La part primitiva del nucli urbà s'estructura al voltant del carrer de la Bona Sort, descrit en una fitxa individual i reedificat durant la segona meitat del segle XVIII. Des d'aquest punt, seguint cap al nord, s'arriba a la plaça Vella, on es conserven alguns elements originals en les cases, com una llinda de 1737 en el número 13, o ca l'Enric, descrita en una fitxa individual. Girant a mà esquerra en direcció a les tres fonts es passa pel carrer Josep Cirera, on també es conserven elements originals en les cases amb els números 3 i 13, aquesta última amb una llinda datada l'any 1773. Es tornen a trobar elements originals del segle XVIII al carrer de l'Hospital que s'inicia prop de les tres fonts. En aquest carrer hi destaquen les cases amb els números 4, 5, 7, 8 (amb dues llandes datades els anys 1769 i 1787) i 10. Des del carrer hospital, i tornant a entrar al nucli per la carretera de Sabadell, s'arriba al carrer de la Resclosa, on es conserven diverses cases amb elements originals, com en els números 13, 16 (amb llinda datada l'any 1753), 18 (descrita en una fitxa individual), 21 (amb llinda datada l'any 1856), 26, 35 (cal Bernat, descrita en una fitxa individual) i 39. Seguint el carrer de la Resclosa s'arriba a la plaça 11 de setembre, on destaquen dues cases, la del número 1 amb llinda datada l'any 1745 i la número 4, amb llinda datada l'any 1772. Girant a mà esquerra s'arriba al carrer Roca d'Ambràs, on dues cases, número 8 i 16, conserven elements originals, la segona amb llinda datada l'any 1795 i a uns metres del qual hi ha cal Vaquetes (descrita en una fitxa individual). Paral·lel al carrer Roca d'Ambràs es troba el carrer Sant Pere, on es conserven forces elements originals en les cases amb els números 9, 14 (llinda datada l'any 1732), 15, 20, 24, 36, 38 i 46, l'última amb llinda datada l'any 1745.

Tornant a la part més central del nucli urbà, es troben a la plaça Nova dues cases que conserven elements originals del segle XVIII, la que fa cantonada amb el número 2, amb una llinda on es pot llegir "1791 Mariano Comas Traginer" i la del número 20, amb llinda datada l'any 1784. A uns metres de la plaça Nova hi creua el carrer Major, descrit en una fitxa individual. Seguint-lo, s'arriba a l'església, darrera de la qual

passa el carrer de les Escoles, on es conserven dues cases amb elements originals en els números 5 (llinda datada l'any 1725) i 7 (llinda datada l'any 1726).

Desplaçant-nos a la part nord-est del nucli, a l'altre cantó de l'avinguda Pau Casals, s'arriba a la plaça de cal Xiquet, des d'on surten el carrer Nou (descriu en una fitxa individual) i el carrer de Vic, on destaca la casa amb el número 5 (amb llinda datada l'any 1775). Perpendicular al carrer de Vic es troba el carrer Serrat del Sol, on es conserven forces elements del segle XVIII, concretament en les cases amb els números 7 (amb llinda datada l'any 1796), 8, 11, 12, 13 (amb llinda datada l'any 1792), 19, 22 i 37.

Observacions:

(Continuació descripció)

Valorant globalment el nucli, s'observa com bona part del nucli actual ja existia al segle XVIII, tot i que d'una manera més dispersa que l'actual, amb una part central edificada a principis del segle XX, compresa pel passeig del Lluçanès, l'avinguda Pau Casals i el carrer Orient, amb edificis tant remarcables com la Torre Malla, cal Bach, ca l'Andreuet, la Farinera o l'escorxador públic (tots descrits en una fitxa individual). Els sectors que han crescut modernament es concentren a les sortides del nucli per les carreteres B-431 (sector de Sorribes), BP-4653 (serrat del Peric) i C-154 (el tram comprès entre la Residència Nostra Senyora de Lourdes i el poliesportiu al nord, i el sector proper a l'antiga fàbrica de teixits Puigneró al sud).

Història

El nucli de Prats de Lluçanès inicialment neix al voltant de la capella dedicada Sant Vicenç, actualment denominada església de la Mare de Déu de la Bona Sort. Per tant, la zona més antiga del poble és la zona que integrava l'antiga sagrera - terreny de 30 passes al voltant de l'església consagrada que gaudia d'immunitat i protecció eclesiàstica -. A Prats, la sagrera estava formada pel carrer dels Llims o de la Bona Sort, conegut abans amb els noms de carrer de Terrabusters i carrer de la Costa, i per la plaça Vella. Després de la Pesta Negra del 1348 i la conseqüent mortaldat, el 1435 la parròquia de Sant Vicenç de Prats es va unir, com a sufragània, a Santa Eulàlia de Pardines, ja que en la seva demarcació sols hi vivien cinc famílies, i perdé la categoria parroquial. A meitat del segle XVI, la població havia crescut una mica. Així, en el fogatge de 1553 es recullen 56 cases a la sagrera de prats de Lluçanès. Com a conseqüència de l'increment de població a principis del segle XVII, es construeix un nou temple al nucli de Prats, la nova església de Sant Vicenç de Prats, acabada el 1649. Amb l'augment demogràfic la vila arribà el 1681 a tenir més de 150 cases al nucli i 9 cases de camp, tal com ho documenta el títol de Vila concedit per Carles II. Aquest creixement es va estroncar a principis del segle XVIII, quan les tropes felipistes van incendiar el nucli de Prats de Lluçanès, deixant unes 90 cases dempeus. La població es va refer, al llarg del segle XVIII, amb 93 cases habitades el 1739, 155 cases el 1753 i 353 cases el 1777. Durant el segle XIX es va veure la necessitat de fortificar la part cèntrica de la vila per la seva situació estratègica en el context de les guerres carlines. Es va emmurallar una part de la vila, deixant-hi quatre portals d'entrada batejats amb els noms de Cristina, Isabel, sant Sebastià i Casa Gran. Després d'uns anys d'instabilitat i crisi a causa de les guerres carlines (la primera i la tercera foren especialment violentes) s'entrà en un període de benestar que va permetre expandir i reformar el nucli urbà. Al llarg del segle XX, i especialment a partir dels anys 70, el nucli ha crescut en superfície i en habitants, i s'ha creat un nou barri.

Bibliografia

GORCHS, A., Prats de Lluçanès, 905-2005. Cronologia de 1.100 anys d'història, Ajuntament de Prats de Lluçanès, 2006.

MASRAMON, R., El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès, 1990.

